EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.5.2020
COM(2020) 526 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Suomen vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Suomen vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Suomen vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Suomen vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 vuotuisen kestävän kasvun strategian, mikä aloitti vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Se otti huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 antaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen. Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Suomi ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta.

(2) Suomea koskeva vuoden 2020 maaraportti[2] julkaistiin 26 päivänä helmikuuta 2020. Siinä arvioitiin Suomen edistymistä neuvoston 9 päivänä heinäkuuta 2019 hyväksymien maakohtaisten suositusten[3] noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteidensa saavuttamisessa.

---

1 EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 SWD(2020) 525 final.
3 EUVL C 301, 5.9.2019, s. 117.

(3) Maailman terveysjärjestö julisti 11 päivänä maaliskuuta 2020 covid-19-epidemian virallisesti maailmanlaajuiseksi pandemiaksi. Pandemia on kansalaisten, yhteiskuntien ja talouden kannalta vakava kansanterveysuhka. Se asettaa kansalliset terveydenhuoltojärjestelmät kovan paineen alaisiksi ja vahingoittaa globaaleja toimitusketjuja, heiluttaa rahoitusmarkkinoita, häiritsee kulutuskysyntää ja vaikuttaa kielteisesti useilla eri aloilla. Se uhkaa ihmisten työpaikkoja ja toimeentuloa sekä yritysten liiketoimintaa. Pandemia on aiheuttanut merkittävän talouden häiriön, jolla on jo vakavia vaikutuksia Euroopan unionissa. Komissio antoi 13 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon[4], jossa kehotetaan toteuttamaan kriisin talousvaikutusten lieventämiseksi koordinoituja taloudellisia toimia, joihin osallistuvat kaikki kansallisen ja unionin tason toimijat.

(4) Useat jäsenvaltiot ovat julistaneet hätätilan tai ottaneet käyttöön hätätoimenpiteitä. Hätätoimenpiteiden olisi oltava ehdottoman oikeasuhteisia, välttämättömiä, ajallisesti rajoitettuja ja eurooppalaisten ja kansainvälisten normien mukaisia. Niihin olisi sovellettava demokraattista valvontaa ja riippumatonta laillisuusvalvontaa.

(5) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnista[5]. Lauseke, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpottaa finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantuman yhteydessä. Tiedonannossaan komissio oli neuvoston kanssa samaa mieltä siitä, että kun otetaan huomioon odotettavissa oleva covid-19-epidemian aiheuttama vakava talouden taantuma, tämänhetkiset olosuhteet mahdollistavat lausekkeen aktivoinnin. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät komission arvioon 23 päivänä maaliskuuta 2020. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Korjaavan osion osalta neuvosto voi myös päättää komission suosituksesta hyväksyä tarkistetun julkisen talouden kehityskaaren. Yleinen poikkeuslauseke ei keskeytä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia menettelyjä. Se antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden poiketa niistä julkista taloutta koskevista vaatimuksista, joita tavallisesti sovellettaisiin, ja samalla komissiolla ja neuvostolla on mahdollisuus toteuttaa tarvittavat politiikan koordinointitoimenpiteet vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa.

(6) On toimittava herkeämättä, jotta voidaan rajoittaa ja hillitä pandemian leviämistä, parantaa kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien kantokykyä, lieventää sosioekonomisia seurauksia toteuttamalla yrityksille ja kotitalouksille suunnattuja tukitoimia ja varmistaa työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden kannalta asianmukaiset olosuhteet työpaikoilla, kun taloudellista toimintaa käynnistetään uudelleen. Unionin olisi hyödynnettävä käytettävissään olevia välineitä kaikilta osin tukeakseen jäsenvaltioiden toimia näillä osa-alueilla. Samaan aikaan jäsenvaltioiden ja unionin olisi yhdessä valmisteltava toimenpiteitä, joita tarvitaan, jotta yhteiskunnassa ja taloudessa voidaan palata normaaliin ja jotta päästään takaisin kestävään kasvuun. Toimenpiteissä olisi otettava huomioon muun muassa vihreä siirtymä ja digitaalinen muutos ja hyödynnettävä kaikki kriisistä saadut kokemukset.

---

4 COM(2020) 112 final.

5 COM(2020) 123 final.

(7) Covid-19-kriisi on korostanut sisämarkkinoiden tarjoamaa joustavuutta sopeutua poikkeuksellisiin tilanteisiin. Poikkeustoimenpiteet, jotka estävät sisämarkkinoiden normaalia toimintaa, on kuitenkin poistettava heti, kun ne eivät enää ole välttämättömiä. Näin voidaan varmistaa nopea ja sujuva siirtyminen elpymisvaiheeseen sekä palauttaa tavaroiden, palveluiden ja työntekijöiden vapaa liikkuvuus. Vallitseva kriisi on osoittanut, että terveydenhuoltoalalla tarvitaan kriisivalmiussuunnitelmia, joihin kuuluvat muun muassa parannetut hankintastrategiat, monipuoliset toimitusketjut ja välttämättömien tarvikkeiden strategiset varastot. Niillä on tärkeä merkitys laadittaessa laajempia kriisivalmiussuunnitelmia.

(8) Jotta jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön kaikki Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttämättä olevat varat lieventääkseen covid-19-pandemian poikkeuksellisia vaikutuksia, unionin lainsäätäjä on jo tehnyt muutoksia lainsäädäntöön[6]. Näillä muutoksilla lisätään joustavuutta sekä yksinkertaistetaan ja virtaviivaistetaan menettelyjä. Lisäksi jäsenvaltiot voivat tilivuonna 2020–2021 kassavirtapaineiden vähentämiseksi hyödyntää 100 prosentin yhteisrahoitusosuutta unionin talousarviosta. Suomea kannustetaan hyödyntämään näitä mahdollisuuksia kaikilta osin, jotta se voi auttaa niitä yksittäisiä henkilöitä ja aloja, joihin haasteet eniten vaikuttavat.

(9) Pandemian sosioekonomiset seuraukset jakautuvat todennäköisesti epätasaisesti eri alojen ja alueiden välillä erilaisen erikoistumisen vuoksi. Tähän liittyy erojen kasvamisen riski Suomessa. Kun otetaan huomioon, että riskinä on myös jäsenvaltioiden välisen lähentymisprosessin väliaikainen taantuminen, tämänhetkinen tilanne edellyttää kohdennettuja toimia.

(10) Suomi toimitti vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2020 vakausohjelmansa 30 päivänä huhtikuuta 2019. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

(11) Suomeen sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja velkasääntöä.

(12) Vuoden 2020 vakausohjelmassa hallitus ennakoi julkisen talouden rahoitusaseman, joka vuonna 2019 oli 1,1 prosenttia alijäämäinen, heikkenevän niin, että vuonna 2020 alijäämä on 7,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämän ennustetaan supistuvan 4,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen kasvoi 59,4 prosenttiin vuonna 2019, ja vuoden 2020 vakausohjelman mukaan sen odotetaan kasvavan 69,1 prosenttiin vuonna 2020. Covid-19-pandemian aiheuttama suuri epävarmuus vaikuttaa makrotalouden ja julkisen talouden näkymiin.

(13) Suomi on covid-19-pandemian seurauksena toteuttanut osana unionin koordinoitua lähestymistapaa budjettitoimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin lisäämiseksi, pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille,

---

6 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/460, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite) (EUVL L 99, 31.3.2020, s. 5) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/558, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013 ja (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista joustavuutta Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttöön covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (EUVL L 130, 24.4.2020, s. 1).

joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Vuoden 2020 vakausohjelman mukaan kyseiset budjettitoimenpiteet ovat 1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Toimenpiteisiin sisältyy sekä kiireellisiä menoja terveyden ja yleisen järjestyksen turvaamiseksi että tukitoimenpiteitä yrityksille ja työntekijöille. Lisäksi Suomi on ilmoittanut yritysten maksuvalmiutta tukevista toimenpiteistä, vaikka niillä ei olekaan suoria budjettivaikutuksia. Vuoden 2020 vakausohjelmassa niiden arvioidaan olevan 5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Näihin toimenpiteisiin kuuluu yrityslainojen takauksia, jotka on suunnattu lähinnä pk-yrityksille, sekä Finnairia ja varustamoja koskevia takausjärjestelyjä, joilla varmistetaan toimitusvarmuus. Lisäksi Suomessa on otettu käyttöön myös muita maksuvalmiutta parantavia toimenpiteitä, joista ei ole ilmoitettu vakausohjelmassa, kuten yhteisöveroa koskeva maksujen lykkääminen. Näiden lisätoimenpiteiden arvioidaan olevan 15 prosenttia suhteessa BKT:hen. Suomen toteuttamat toimenpiteet ovat kaiken kaikkiaan niiden suuntaviivojen mukaisia, jotka komissio on antanut covid-19-epidemian johdosta toteutettavia koordinoituja taloudellisia toimia koskevassa tiedonannossaan. Toteuttamalla nämä toimenpiteet täysimääräisesti ja – sitten kun taloustilanne sen sallii – palauttamalla finanssipolitiikan tavoitteeksi maltillisella tasolla olevan julkisen talouden rahoitusaseman saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä edistetään julkisen talouden kestävyyden säilymistä keskipitkällä aikavälillä.

(14) Komission kevään 2020 talousennusteen mukaan Suomen julkisen talouden rahoitusasema on –7,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020 ja –3,4 prosenttia vuonna 2021 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Julkisen talouden velkasuhteen ennustetaan olevan 69,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020 ja 69,6 prosenttia vuonna 2021.

(15) Komissio antoi 20 päivänä toukokuuta 2020 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen, koska Suomen ennakoidaan ylittävän vuonna 2020 alijäämän viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kaiken kaikkiaan analyysi viittaa siihen, että perussopimuksessa ja asetuksessa (EY) N:o 1467/1997 määriteltyä alijäämäkriteeriä ei noudateta.

(16) Suomi on toteuttanut kriisin johdosta kattavia toimia terveydenhuoltojärjestelmänsä ja taloutensa tukemiseksi. Suomen hallitus on esimerkiksi hyväksynyt useita lisätalousarvioita ja päättänyt parantaa työntekijöiden työsuhdeturvaa samalla kun työttömyysetuuksien saamisen edellytyksiä on lievennetty. Freelancereiden ja yrittäjien pääsyä työttömyysetuuksien piiriin on helpotettu. Sosiaaliturvatoimenpiteet ovat suuruudeltaan 1,6 miljardia euroa. Yrityksille on osoitettu suorina avustuksina 1 miljardi euroa ja valtion takaamina lainoina 10 miljardia euroa. Hallitus on tilapäisesti alentanut työnantajan eläkemaksua 2,6 prosenttiyksikköä ja osoittanut kuntien tukipakettiin vähintään 1 miljardi euroa. Finanssivalvonta on alentanut suomalaisten luottolaitosten pääomavaatimuksia poistamalla järjestelmäriskipuskurin ja mukauttamalla luottolaitoskohtaisia vaatimuksia. Hallitus on nimittänyt valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön johtaman valmisteluryhmän laatimaan strategiaa, jolla Suomi pääsee ulos covid-19-kriisistä. Hallitus hyväksyi toukokuun alussa vaiheittaisen suunnitelman asetetuista rajoituksista luopumiseksi valmisteluryhmän ensimmäisen raportin pohjalta toukokuun alussa. Valmisteluryhmä tekee uusia toimenpide-ehdotuksia kriisin aiheuttamien terveydellisten, sosiaalisten ja taloudellisten vahinkojen korjaamiseksi. Valmisteluryhmä on kuullut työmarkkinaosapuolia, kuntia sekä kansalais- ja ympäristöjärjestöjä.

(17) Vaikka Suomi onkin osoittanut yleistä valmiutta selviytyä covid-19-kriisistä, terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn lisääminen olisi hyödyllistä.

Sairaanhoitopiirit ovat joutuneet siirtämään henkilöstöä koronaviruspotilaiden hoitoon ja poikkeamaan aiemmin vahvistetuista kiireetöntä hoitoa koskevista lakisääteisistä määräajoista. Nykyinen järjestelmä, jossa terveyspalveluiden tarjoajia on useita, on johtanut terveydenhuoltohenkilöstön epätasaiseen alueelliseen jakautumiseen. On odotettavissa, että palvelutarjonnan hajanaisuus ja sosiaalipalveluiden ja perusterveydenhuollon palveluiden epätasavertainen saatavuus ovat ongelma kriisin jälkeenkin, erityisesti työttömien, eläkeläisten ja vammaisten keskuudessa. Covid-19-kriisistä johtuvan työttömyyden lisääntymisen vuoksi sekä lyhyen että keskipitkän aikavälin politiikkatoimet olisi suunnattava perusterveydenhuollon yhdenvertaisen saatavuuden parantamiseen. Keskipitkällä aikavälillä on edelleen tärkeää edistää usean perättäisen hallituksen käsittelemiä sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistussuunnitelmia erityisesti siksi, että ne valmistavat Suomea kauaskantoisiin väestörakenteen muutoksiin ja auttavat säilyttämään maan terveydenhuoltojärjestelmän laadun tulevaisuudessakin ja samalla parantamaan terveyspalvelujen saatavuutta. Suomen julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys on edelleen uhattuna väestön ikääntymiseen liittyvien kustannusten ennustetun kasvun vuoksi, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa.

(18) Komission ennusteen mukaan työttömyys nousee 8,3 prosenttiin vuonna 2020 ja laskee 7,7 prosenttiin vuonna 2021. Jotta voidaan hillitä työttömyysasteen nousua ja saada covid-19-kriisin vuoksi työpaikkansa menettäneet takaisin työmarkkinoille, tarvitaan vaikuttavia lyhyen ja keskipitkän aikavälin politiikkatoimia, jotka suunnitellaan tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa. Näillä toimilla olisi tuettava myös muita väestöryhmiä, joita uhkaa köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen, kuten vähän koulutettuja, vammaisia, vajaatyökykyisiä ja maahanmuuttajataustaisia henkilöitä. Suomessa on käytössä työajan lyhentämisjärjestelyjä, joiden puitteissa monia työntekijöitä on lomautettu. Aktiivisella työvoimapolitiikalla, täydennys- ja uudelleenkoulutustoimenpiteet mukaan lukien, voitaisiin varmistaa nopea ja kestävä paluu työmarkkinoille. Palkkatuet voisivat olla kohdennettuja, ja niihin voitaisiin yhdistää julkisten työvoimapalvelujen järjestämää koulutusta ja jatkotoimia. Uudelleenkoulutus ja täydennyskoulutus ovat avainasemassa pyrittäessä säilyttämään työvoiman työllistettävyys yhä digitaalisemmassa ja vihreämmässä taloudessa. Jatkuvan oppimisen uudistuksella voitaisiin vastata tarpeeseen kehittää aikuisten, myös vähän koulutettujen, osaamista työmarkkinoiden kannalta merkityksellisillä aloilla, kuten tieto- ja viestintätekniikassa. Jotta markkinat saisivat tarvitsemaansa osaamista väestörakenteen ja teknologian muuttuessa, on tärkeää säilyttää koulutusjärjestelmän työmarkkinarelevanssi, myös varmistamalla, että korkeakoulujen aloituspaikkoja on riittävästi kunkin alan ja alueen työllisyysnäkymät huomioon ottaen. Jotta voidaan välttää heikoimmassa asemassa olevien väestöryhmien sosioekonomisen tilanteen paheneminen covid-19-kriisin seurauksena, on keskeisen tärkeää puuttua digitaaliseen kuiluun ja erityisesti varmistaa, että muita heikommassa asemassa olevat oppijat saavat laadukasta koulutusta. Monimutkainen etuusjärjestelmä luo esteitä työn vastaanottamiselle. Lyhytaikaisen ja osa-aikatyön vastaanottamisen edistämiseksi olisi otettava tehokkaasti käyttöön tulorekisteri, joka sisältää reaaliaikaista tietoa palkoista ja etuuksista, ja nopeutettava sosiaaliturvaetuuksien käsittelyaikoja. Keskipitkällä aikavälillä on tärkeää, että Suomi uudistaa sosiaaliturvajärjestelmänsä, jotta voidaan parantaa työllisyyttä ja valmistella hyvinvointijärjestelmää tulevaisuutta varten.

(19) Yritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, pitäminen pystyssä kriisin aikana on olennaisen tärkeää, jotta talous saadaan elpymään, kun nyt voimassa olevat sulkutoimet on poistettu. Lainojen, avustusten ja takausten muodossa annettava

tilapäinen maksuvalmiustuki voisi auttaa yrityksiä selviytymään tästä ajanjaksosta, jolle on ominaista suuri epävarmuus ja tulojen huomattava pienentyminen. Näitä toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon pankkialan häiriönsietokyky.

(20) Talouden elpymisen edistämiseksi on tärkeää aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja, myös niihin vaikuttavien uudistusten avulla. Investoinnit jäävät Suomessa edelleen alle EU:n keskiarvon niissä investointiluokissa, jotka eniten tukevat tuottavuuden kasvua, kuten investoinnit laitteisiin ja henkiseen omaisuuteen. Tämä voi rajoittaa maan pitkän aikavälin kasvupotentiaalia ja heikentää sen kilpailukykyä ja elpymistä. Tutkimus- ja kehitysinvestointien lisääminen on keskeinen tekijä, joka mahdollistaa osaamisvaltaisia talouden aloja suosivan ja pitkän aikavälin kasvupotentiaalia vahvistavan rakennemuutoksen. Suunniteltu ilmastoneutraaliuden saavuttaminen vuoteen 2035 mennessä, mikä on myös otettu huomioon Suomen kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa, edellyttää huomattavia investointeja erityisesti sähköverkkoihin ja kestävään liikenteeseen. Uutta valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa valmistellaan vuodeksi 2021 parlamentaarisen ohjausryhmän johdolla. Terveyteen, ympäristöön, alueisiin ja tuottavuuteen liittyvien huolenaiheiden keskellä on jatkettava toimia nopeiden laajakaistayhteyksien käyttöönottamiseksi ja muun digitaalisen infrastruktuurin parantamiseksi, jotta voidaan järkeistää logistiikkaa ja ylläpitää talouden toimeliaisuutta syrjäseuduilla. Oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa koskeva ohjelmasuunnittelu kaudeksi 2021–2027 voisi auttaa Suomea vastaamaan joihinkin haasteisiin, joita siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen aiheuttaa, erityisesti maaraportin[7] liitteen D kattamilla alueilla. Näin Suomi voisi hyödyntää rahastoa parhaalla mahdollisella tavalla.

(21) Rahanpesua koskeva Suomen kansallinen riskiarvio on tällä hetkellä vanhentunut, ja sitä päivitetään vuonna 2020. Finanssivalvonta on hiljattain parantanut valvontakapasiteettiaan. Henkilöresurssit ovat kuitenkin edelleen riittämättömät, eikä riskiperusteista valvontamallia sovelleta vielä asianmukaisesti. Useita rikosepäilyjä on tutkittu, mutta yhtenä painopistealueena on edelleen varoittavien seuraamusten käyttöönotto. Ilmoitukset epäilyttävistä liiketoimista ovat lisääntyneet jyrkästi viime kuukausina, ja rahanpesun selvittelykeskuksen välineet vaikuttavat riittämättömiltä näiden tietojen analysoimiseen. Rahanpesun selvittelykeskuksen ja Finanssivalvonnan välinen tietojenvaihto on edelleen riittämätöntä.

(22) Vaikka näissä suosituksissa keskitytään pandemian sosioekonomisten vaikutusten korjaamiseen ja talouden elpymisen helpottamiseen, neuvoston 9 päivänä heinäkuuta 2019 hyväksymät vuoden 2019 maakohtaiset suositukset koskevat kuitenkin myös uudistuksia, jotka ovat keskipitkän ja pitkän aikavälin rakenteellisiin haasteisiin vastatessa olennaisia. Kyseiset suositukset ovat edelleen ajankohtaisia, ja niiden seuraamista jatketaan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä koko ensi vuoden. Tämä koskee myös investointeihin liittyvästä talouspolitiikasta annettuja suosituksia. Viimeksi mainitut suositukset olisi otettava huomioon vuoden 2020 jälkeisessä koheesiopolitiikan rahoituksen strategisessa ohjelmasuunnittelussa, kriisiä lieventävät toimenpiteet ja ulospääsystrategiat mukaan lukien.

(23) Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso tarjoaa unionissa puitteet talous- ja työllisyyspolitiikan jatkuvalle koordinoinnille, jolla voidaan edistää kestävää taloutta. Jäsenvaltiot ovat vuoden 2020 kansallisissa uudistusohjelmissaan arvioineet

[7] SWD(2020) 525 final.

edistymistä Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Varmistamalla, että jäljempänä esitettyjä suosituksia noudatetaan kaikilta osin, Suomi edistää kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja yhteisiä pyrkimyksiä varmistaa kilpailukykyinen kestävyys unionissa.

(24) Talouksien tiivis koordinointi talous- ja rahaliitossa on keskeistä, jotta covid-19-kriisin taloudellisista vaikutuksista voidaan toipua nopeasti. Koska Suomi kuuluu jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, sen olisi euroryhmän antaman poliittisen ohjauksen huomioon ottaen varmistettava, että sen politiikka on euroalueelle annettujen suositusten mukaista ja muiden euroalueen jäsenvaltioiden politiikkojen kanssa yhteen sovitettua.

(25) Komissio on vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Suomen talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2020 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2020 vakausohjelman ja vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelman sekä jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Suomelle viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Se on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Suomen finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyden kannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.

(26) Neuvosto on tutkinut vuoden 2020 vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto[8] ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1,

SUOSITTAA, että Suomi toteuttaa vuosina 2020 ja 2021 toimia, joilla se

1. toteuttaa yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi; harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja; puuttuu terveydenhuollon henkilöstöpulaan terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn parantamiseksi ja parantaa sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta;

2. vahvistaa toimenpiteitä, joilla tuetaan työllisyyttä, ja lujittaa aktiivista työvoimapolitiikkaa;

3. toteuttaa toimenpiteitä reaalitalouden, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, likviditeetin lisäämiseksi; aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja talouden elpymisen vaalimiseksi; keskittää investoinnit vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön, kestävään ja tehokkaaseen infrastruktuuriin sekä tutkimukseen ja innovointiin;

4. varmistaa rahanpesun torjuntasäännöstön tuloksellisen valvonnan ja noudattamisen.

[8] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja